

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

הדלקת נרות 17:27
צאת השבת 18:37
ר"ת 19:16

שיר ליום השבת

הקב"ה מצווה את אברהם אבינו "לך לך מארצך... ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך". מפרש רש"י מה פישרה של כל ברכה: 'ואעשך לגוי גדול' - ברכת הבנים. 'ואברכך' - בממון. 'ואגדלה שמך' - בשם טוב.

נשאל: אחרי כאלה הבטחות נדירות - מה הניסיון הגדול? מי לא היה יוצא?! אם יגידו לאדם: תעקור את דירתך לאמריקה, וממתין לך שם יהודי בשם ר' משה, שמדי שנה ייתן לך חצי מיליון דולר.

כלום לצדיק יחשב, על ששמע בקול מי ששלח אותו? הרי זה משתלם לו מאד! ועם זאת, "לך לך" הוא אחד מעשרה ניסיונות שנתנסה אברהם אבינו! אתמהא. אלא, שהניסיון לא היה אם אברהם ילך או לא ילך; אלא כיצד אברהם ילך. באיזו מחשבה ילך לארץ ישראל.

המבחן היה בעומק הלב, והוא עמד בניסיון הקשה: הליכתו היתה לקיים את רצון ד', ולא כדי לזכות בהבטחות הגדולות. "וילך אברם כאשר דיבר אליו ד'". לא לשם ממון, לא עבור בנים ולא לשם טוב. לא כדי לזכות בברכה, ותהא גדולה ככל שתהיה.

כי הברכה הגדולה ביותר, האושר הגדול ביותר הוא - לזכות לקיים את רצון ד'!

אומרים לאדם: תיסע לאמריקה, ויהודי ממתין לך שם עם אלף דולר. אלף דולר לא הולך ברגל ולא בא בקלות. אבל מודיעים לו: אחרי האלף דולר שתקבל בבורו-פארק, יש בפלטבוש יהודי נוסף, הממתין לך עם מיליון דולר. כאשר הוא יוצא לדרך, לשם מה הוא נוסע: בשביל האלף או בשביל המיליון? ודאי שבשביל המיליון.

לשמור מצוות ד' - זה מיליארד, כל הבטחה נוספת היא בסך הכל אלף דולר. כך הבין ועשה אברהם אבינו.

שנה אחת לקראת סוכות היה מחסור גדול באתרוגים, והגאון מוילנא זצ"ל שלח שליח לחפש לו אתרוג.

השליח יצא והלך למרחקים, עד שמצא יהודי שהשיג אתרוג מהודר. ניגש השליח אל היהודי וביקש: "אנא, תן לי את האתרוג בשביל הגאון מוילנא".

"איך אתן לך את האתרוג, אני יכול לזכות בו יהודים רבים!"
"אבל אני צריך אותו בשביל הגאון!"

"בסדר, מוכן אני לתת לך את האתרוג, אך בא נערוך תנאי: הג'ן עדן' שיהיה לגאון עבור מצות האתרוג - יהיה שמור לי".

"איך אוכל להבטיח על חשבון הגאון, ועוד כזה דבר גדול?"
"אתה יודע מה, אתן לך הנחה. לא את גן העדן של מצות האתרוג אבקש, אלא רק את השכר המיוחד על הברכה של המצוה".

השליח לא ידע מה לעשות, ולא היה די זמן ללכת לגאון ולקבל את הסכמתו לעיסוק קודם החג.

חשב: הרי אין אתרוגים. ומה יהיה אם אשוב בידים ריקות, וכי יהיה טוב יותר? הרי הגר"א ממתין וסומך עלי שאביא לו אתרוג, ואין. אם כן ודאי לא יקפיד על שנתתי את שכר הברכה לבדה. זה יותר טוב מכלום.

חתם אתו חוזה, ולקח את האתרוג.

הגיע לוילנא, לביתו של הגאון, הביא את האתרוג והגאון שמח עמו. אבל השליח ממש פחד לומר על התנאי... "האתרוג עלה מחיר יקר מאד..."

מהו המחיר?

"שגן העדן של הברכה שהרב יברך על האתרוג, יהיה שייך למוכר".

הגאון שמע. קם והצהיר: "גם אם היה היהודי מבקש ממני את כל גן העדן שיש לי על כל תורתו והמצות שעשיתי במשך כל חיי, תמורת האתרוג - הייתי נותן!

וכי אני צריך גן עדן?!! אני צריך לעשות את מצות ד'!"

(יחי ראובן)

מאורה של הפרשה

"ויעל אברם ממצרים"

אחד ממפרשי התורה פרש:

'בארץ ישראל היה אברהם נוסע לאט לאט, "הלוך ונסוע", כי רצה לספוג לתוכו את קדושת הארץ; אבל ממצרים עלה במהירות כי פחד מתושבי הארץ שלא יעשו לו רע, וגם לא היה יכול לסבול טומאת מצרים - ויברח'.

אברהם אבינו פוחד מטומאת מצרים. פוחד מהשפעתם! מה נואלו, אפוא, אותם אנשים אשר לכבוד שבת קונים ציתונים מלאי כפירה וטומאה, שטויות והבלים, בטענה של: 'לי זה לא יזיק'...

לך לא ולאברהם כן...

לפני כחמישים שנה סערו הרוחות במדינה עקב פרשת חילול הקברים בטבריה. כל ארץ ישראל הזדעזעה והרב מבריסק אף הוא היה שוקע כולו בענין. לא היה לו יום ולא לילה.

לצורך הענין הוא קרא אליו את חברי הכנסת של המזרחי, שיפעלו בכוחם.

כשיצאו, שאל הרב מבריסק את בניו שהיו עמו בפגישה: "מה הם אמרו?"

"מה פרוש מה הם אמרו", התפלאו הבנים, "הלא ישבנו יחד ושמענו את דבריהם".

"אומר לכם את האמת", אמר הרב, "לא רציתי לשמוע מה הם אומרים. פחדתי שתהיה לדבריהם השפעה עלי".

איזה לימוד גדול זה עבורנו!

(יחי ראובן)

נקודה למחשבה

'הדרך גורמת לשלושה דברים: ממעטת פריה ורביה, ממעטת את הממון, וממעטת את השם. לכך הוזקק לשלושה ברכות הללו, שהבטיחו ד' על הבנים, ועל הממון, ועל השם' (רש"י)

נמצאנו למדים, ש"ואברכך" הכוונה בממון. ראש ישיבה נכנס אל הצדיק רבי יואליש מסטמאר זצ"ל, לבקש ברכה.

שאל אותו הרב"ה: "במה אתה מתעסק?"

השיב הלה: "יש לי ישיבה בבאר שבע".

שאל אותו הרב"ה: "בוודאי זקוק אתה לכסף ובאת לבקש ממני עזרה?"

הלה שראה את התור הגדול של האנשים הזקוקים לעזרה, לא רצה להטריח, גם הוא, את הרב"ה בבקשת תרומה, והשיב: "לא! לא באתי לבקש כסף! באתי לבקש ברכה!"

כששמע הרב"ה מסטמאר כי האיש בא לבקש "ברכה" - מיד הוציא מהמגירה סכום כסף נכבד ונתן לו...

"ואברכך", הסביר הרב"ה, "זה בממון. כך כתב רש"י. אם באת לבקש ברכה - קח ממון".

(יחי ראובן)

ללכת בדרכה של אמא רחל. לזכותה. לזכותנו.

כל אישה ובת שתקבל על עצמה קבלה בצניעות, שמה המלא יועבר לתפילה ולברכה לשר התורה מן הרה"ג חיים קניבסקי שליט"א.

ניתן לשלוח שם מלא עם פרוט הקבלה בצניעות לפקס 5387879 / 5385787

נא לשמור על קדושת הגיליון. אסור לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה הצלחה ברו"ב: יוזמת העלון נעה שלו. מש' רענן. מש' יונה. מש' אזולאי ז"ל. חגיגה אביבה בת קמינה מונט. יראת הדס בת כרמלה רפ"ש: תהילה בת שונמית. מלכה בת נעמי. אפרת ביתיה בת צביה מלכה בת רבקה. לע"נ: הגר"ע יוסף בן גורגיה זצ"ל. יוסף בן רחל ז"ל

בברכת שבת שלום

עריכה: משפחת שמעיה

לע"נ אבינו הר"ר אילן סכח בן סניורה ז"ל

להקדשת העלון ולהשתתפות בהפצתו: 054-8403899

מלאכת אופה (מבשל)

בישול באש

אסור לבשל בשבת על ידי האש ותולדותיה, ולכן אסור לשים קדירה עם תבשיל על גבי אש, או לצלות שיפוד של בשר על גבי גחלים. עבר ובישל: במזיד - אסור לו לעולם ולאחרים מותר במוצאי שבת. ובשווג - אסור לכולם, ובמוצאי שבת מותר לכולם. תבשיל שהתבשל בשבת במסעדה, נאסר גם לאחרים לעולם, אפילו למי שלא נתבשל בשבילו, משום מסייע לעוברי עבירה. המבשל בשבת במזיד, אף על פי שהתבשיל אסור לו ולעולם, הקדרה מותרת לו במוצאי שבת ואינה צריכה הגעלה, ומכל מקום המחמיר להגעילה תבוא עליו ברכה.

הנחה כנגד האש

חז"ל אסרו להניח דבר שלא מבושל כנגד אש, במקום שיכול להגיע לידי בישול, אף על פי שכוונתו להפשירו בלבד ולא לבשלו, מחשש שמא ישכח אותו שם, ויבוא לידי בישול. לצורך חולה או תינוק, התירו להניח מרק או דייסה צוננים שנתבשלו כל צרכם מערב שבת, על גבי המיחם בשבת כדי להפשירים, ובלבד שיעמוד על משמר שלא יתחממו כשיעור חום שהיד סולדת בו, אלא מיד אחר שיפשירו יסירם משם. אבל אוכל שלא נתבשל אין להתיר. אסור להניח מאכל (אפילו יבש ומבושל כל צרכו) על גבי האש ממש, משום שנראה כמבשל.

בישול בתולדת האש

אסור לבשל בתולדת האש, דהיינו בדבר שנתחמם על ידי האש. לדוגמא: תנור שהתחמם לפני שבת, אסור להכניס לתוך התנור סיר עם אוכל בשבת. וכן פלטה שכבתה, כל זמן שהיד סולדת אסור להניח עליה דבר מאכל כדי שיתבשל.

(אור החלכה)

ביום ההכתרה, ביקש המלך להיטיב עם נתיניו. להשביע רצון איש ואיש, ולתת כל אשר ישאל. הזהירוהו יועציו שאוצר המלוכה יתרוקן. הסכים לפשרה: יקציב לכך שעה. מי שיבוא באותה שעה יבקש בקשה סבירה, יענה. יומיים לפני המועד השתרך תור ארוך כנחש עקלתון, אנשים תפסו חזקה ולנו במקום. והרי בין כך וכך לא היה סיכוי אלא לחלק קטן. לשלושים, ואולי ארבעים. אבל מי יותר על החלום, ומי יותר על הסיכוי הקלוש. אולי יאות המלך ויעניק לו קיצבה לכל חייו, יחליף את דירתו הדחוקה או יממן השאת צאצאיו.

הרגע הגדול הגיע, השער הענק נפתח והכל נדרכו; ולפתע ניכרה תכונה ותזוזה. אדם טיפס במעלה התור כשכולם מפנים לו מקום, מאפשרים לו להקדימם. למה ומדוע. אם תהו אלו שלפניהם, מיד מיהרו ועשו כמעשיהם -

המצורע של המטרופולי, זה שמנודה מכולם ומעביר את שממון ימיו בשפכי הפסולת שבפאתי העיר, שכל גופו מכוסה פצעים מוגלתיים ודוחים, והצחנה האופפת אותו מרחיקה ממנו כל אדם, מצורע זה שייט לו עתה בניחותא כשהכל סולדים בתחושת קבס. הגיע לראש התור, וגרם למבוכה. החליטו לרחצו ולבשמו לפני שיביאוהו אל המלך.

עננת בושם מצחין בישרה את בואו, והמלך נטה אליו חסדו: "מה תבקש, במה אוכל לעזרך?" "אדוני המלך", קד בגמלוניות, "הפצעים המוגלתיים מגרדים ומציקים, ומדיפים ריח בואש. כולם מתרחקים ממני, ואני ניזון מליקוט שאריות מזון שהושלכו לאשפתות. אין לי הנאה בחיי, זולת אחת: כשאני מתחכך, אני משכך מעט את הגירוי. אבל יש לי בעיה. איני מגיע לגב... אבקש מהמלך שיואיל ברוב חסדו לצוות שיתקינו לי שתי מברשות ארוכות ידית, שאוכל לגרד בהן את גבי...".

"כדברך יעשה", ענה המלך, ופנה אל השלישי: "רשמת?" "כן" ענה בחיך.

חיכוך הבעיר את חמת המצורע: "אדוני המלך, יאמר נא, כלום נאה הדבר ללעוג למצורע?!" למה הוא מחיך, זה שרשם את הבקשה?!

"אכן", הסכים המלך, "למה חייכת לבקשתו, האם נאה הדבר?" הוכיח את השלישי.

קד השלישי: "אדוני המלך, לא למומו הגשמי חייכתי, אלא לסכלות הרוחנית! עומד הוא לפני המלך, ויכול לבקש שרופאיו יטפלו בו וירפאוהו, פצעיו יעלמו ועורו יתנקה, ויוכל לשוב לחברת בני האדם, ומעדיף הוא להמשיך להדיף צחנה ולסבול מפצעיו המוגלתיים, לסבול מנידוי, ולמצוא אושרו בהתחככות מענגת."

"ביום השביעי יהיה לכם קודש" -

אמר הקב"ה לישראל, אם אתם נקהלים בכל שבת ושבת בבתי כנסיות ועוסקים בתורה, מעלה אני עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי. שלא ניתנו שבתות וימים טובים אלא כדי לעסוק בהם בתורה.

ואמרו בזוהר הקדוש, שבמוצאי שבת כשחוזרת הנשמה היתרה למקומה, נשאלת איזו חידוש חידשה בתורה.

והסכל, מה עושה הוא בזמן יקר זה? מעביר זמנו בקריאת עיתונים, מתענג משטרי הדיוטות...

ביקור חולים

יום כיפור. תפילת שחרית. בבית מדרשו של האדמו"ר רבי שלום **מבעלזא זצ"ל** מתארגן הציבור לתפילה, אולם 'בעל התפילה' נתאחר מלבוא. באכסניה שלו היה חולה מסוכן, והוא נשתהה לסעדה ולעשות בשבילו כוס חמין. בלית ברירה התחיל הציבור בלעדיו.

כאשר נכנס לבית המדרש כבר גמרו הציבור פסוקי דזמרה, וכאשר ניגש בעל התפילה לעמוד ופתח ב'המלך' נדדעזע כולו. נזכר הוא במאמר הגמרא 'אם מלך אני, למה לא באת עד עכשיו אלי'.

בסיום תפילת שחרית ניגש אליו האדמו"ר רבי שלום, ושאלו: "מה זה היה לך היום בתפילתך?"

נבהל בעל התפילה, כי חשב שוודאי בא הצדיק להוכיחו על שני דברים שעבר: חילול יום הכפורים ואיחור לתפילה. התחיל להתנצל ולספר מה שארע. הפסיקו הצדיק ואמר:

"אכן הרגשתי כי איזה דבר גדול ונשגב נזדמן לידך היום. שהרי 'המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא'. תפילתך נתקבלה ושכרך גדול מאד". (א"ל)

"אין לוותר על מצות לווין"

כאשר הגיעו אורחים לדירתו של **הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל**, היה נחפז לעברם ומקבל פניהם כשחיך רחב מאיר את פניו. וכשעמדו לצאת, ליווה אותם מחוץ לבית.

פעם אחת הביע אחד האורחים את מבוכתו על שרבי יעקב מטריח עצמו ופוסע עמו אל מכוניתו. אולם רבי יעקב דחה את תרעומתו במחי יד ואמר לו: "האדם היוצא לדרך אינו רשאי לוותר על מצות לוויה. שכן הגמרא קובעת כי אדם היוצא לדרך עם לווין, נשמר מכל נזק".

גם לאחר שלקה בשבץ ונמנע ממנו ללוות בגופו את אורחיו בצאתם מביתו, היה נעמד ליד החלון ומלווה אותם במבטו.

כאשר שהה בפלורידה, התעקש ללוות את אורחו לתחנת האוטובוס, שהיתה ממוקמת במרחק שלוש עשרה גושי בנינים מביתו.

האורח מחה, באומרו כי הוא צעיר בשנים רבות מרבי יעקב וכי ימצא דרכו בנקל. אך ללא הועיל.

"יש מצות לוויה גם כאשר מדובר בצעירים" אמר רבי יעקב לאורחו, "ובהיותך שוהה זמן קצר בפלורידה, עלול אתה בקלות לאבד את דרכך".

(אישי לרעהו)

"והיה ברכה"

'ואעשך לגוי גדול' - זהו שאומרים אלוקי אברהם, 'ואברכך' - זהו שאומרים אלוקי יצחק. 'ואגדלה שמך' - זהו שאומרים אלוקי יעקב. יכול יהיו חותמים בכולם? תלמוד לומר 'והיה ברכה' - בך חותמים ולא בהם. (רש"י)

מספר האותיות בשמותיהם של שלושת האבות - אברהם יצחק יעקב - הוא שלוש עשרה, כגימטריה של המילה "אחד". לומר שהיו דבוקים בא-ל אחד. גם מספר האותיות בשמותיהן של ארבע האמהות - שרה רבקה רחל לאה - הוא שלוש עשרה. כנגד המילה "אחד" שאף הן היו דבוקות בא-ל אחד.

מספר האותיות בשמותיהם של האבות והאמהות עולה ביחד עשרים ושש, כגימטריה של שם הויה. כל החשבון הזה נכון רק אם שמו של אברהם אבינו הוא "אברהם" - חמש אותיות, אבל בעודו נקרא "אברם" - חסרה אות אחד במספר האותיות של שמות האבות להגיע לשלוש עשרה.

אלא שיש לך עצה: לקרוא ליעקב אבינו בשם "ישראל", ובכך להשלים את האות החסרה. אומר הקב"ה "ואעשך לגוי גדול" שמך יהיה גדול. במקום "אברם" תקרא "אברהם". וכלשון רש"י 'זהו שאומרים אלוקי אברהם'. התוצאה מכך תהיה "ואגדלה שמך" - 'זהו שאומרים אלוקי יעקב ולא אלוקי ישראל' כדי להשלים לשלוש-עשרה.

דהיינו, היות ואומרים 'אלוקי אברהם' ולא 'אברם', אומרים 'אלוקי יעקב' ולא 'ישראל'. (י. יראבון)

הקב"ה הראה לאברהם את השמש, ושאל אותו: האם אתה רואה את הכוכבים?
ענה אברהם שהוא אינו רואה. כי אמנם ישנם מיליארדי כוכבים, אך כשהשמש זורחת לא רואים אותם.
כך, אמר לו הקב"ה, יהיה זרעך - עם ישראל הוא מעט והגויים מונים מיליונים רבים, אך האיכות והמעלה של עם ישראל יאפילו על כל הגויים.

בתקופת הבחירות לנשיאות בארה"ב, משגיח באחת הישיבות היותר מכובדות ניגש לפני התפילה לבחור, ושאל אותו: "האם הנך יודע מי זכה בנשיאות?"
הבחור כמעט התעלף... שהמשגיח יברר לפני התפילה מי זכה בנשיאות ארה"ב?
הבחין המשגיח במבטו של הבחור, והבהיר את העניין:
"עומד אני לברך את ברכות השחר. ביניהן אברך 'שלא עשני גוי'. לאיזה גוי עלי לכוון, האם למטאטא הרחובות? ודאי שלא! 'גוי' הכוונה למי שזכה בנשיאות ארה"ב, המעצמה הגדולה, עליו אכוון כשאברך 'שלא עשני גוי' כמוהו..."

(ליקוטי בתרי)

קדושת הצדיק

הרב שך זצ"ל סיפר, שפעם בשעת הריקודים בשמחת תורה נפל **הנצי"ב מוולוז'ין זצ"ל** וספר התורה בידו.
מיד הורה **רבי איצלה מוולוז'ין זצ"ל** לאחד הבחורים לעזור לנצי"ב לקום, ואחר כך הורה להרים את ספר התורה.
כשנשאל על כך, אמר: "הנצי"ב הוא ספר תורה חי!".

לפני עשרות שנים פגש **הרב מפוניבז' זצ"ל** את **הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א**, שהיה אז אברך צעיר, והוא ביקש מהרב מפוניבז' שיכניסו בחור פלוני לישיבה.
ענהו הרב זצ"ל: "ההרשמה נסגרה, אבל אראה למלא בקשתכם".
עלה לישיבה, כינס את ההנהלה ואמר: "רבותי, שימעו מעשה שהיה: הלכתי ברחובות בני ברק, והנה התורה לקראתי. והתורה ביקשה שנכניס עוד בחור. האם אפשר לסרב לבקשה?!"

המהר"ל מפראג זצ"ל אמר כי "החכמים הם עצם התורה, וכמו שגזר ד' יתברך ונתן התורה לישראל, כך נתן להם החכמים".
תלמיד-חכם הוא כתורה עצמה, ולפיכך ספר תורה שבלה גונזים אותו ליד קבר תלמיד-חכם.
ניתן על לב, כי כל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה, וכל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה!

(והגדה)

הכנסת אורחים

ביתו של **הגה"צ רבי רפאל ברוך טולידנו זצ"ל** גאב"ד מקנס פתוח היה לכל דכפין, כל מר נפש מצא אצלו לב פתוח לסבלו. הוא בעצמו טרח להאכיל את אורחיו, ולהציע משכבם. באמצע הלילה אף נהג לרדת ולבדוק אם אורחיו שנרדמו מכוסים כראוי, ואם לא חסר להם מאומה.
יתומים רכים רבים גידל בביתו והעניק להם טיפול אבהי, שופע מסירות, כאילו ילדיו המה.
כאשר נודע לו כי בעיר שוהה אורח, טרח לחפש אחריו ולהביאו אל ביתו.
פעם התאכסן אצלו יהודי סגי-נהור, במשך כמה שבועות. וכל אותם ימים לא חס הרב על זמנו, אלא התמסר להאכיל את אורחו העיוור ולהלבישו במו ידיו. כדרך שמטפלים בבן תפנוקים.
פעם נקלע לביתו אדם חולה נפש, אשר נהנה בביתו מכל טוב שהשפיע עליו, והלה אינו פוסק מלחרף ולגדף את הרב בעל הבית ולקללו בקללות נמרצות. גם באדם זה טיפל ברחמים ובחמלה ועשה כל מה שאפשר בכדי להנעים את ישיבתו של האומלל בביתו.

(איש לרעהו)

"מבשרך אל תתעלם"

אחד האברכים בירושלים מיהר לכולל בבוקר. הוא לא רצה לאחרי החברותא מחכה, יש 'שמירת סדרים'.
בדרך שם לב שאישה אחת סוחבת סלים כבדים. היא התנשפה בכבדות, פסעה כמה פסיעות ונעצרה למנוחה, המשיכה מעט ושוב נעצרה. רחמיו נכמרו על המסכנה הזאת. העולם בנוי על חסד.
אבל מה עושים? הוא ממחר מאד לכולל. אם יתעכב לעזור לה, יאחר. ומה עם ביטול תורה, מה עם החברותא הממתין לו?
ויש גם שיקול של צניעות. מדובר באברך ירא שמים ושומר עיניים. הכל נכון.
אבל מצד שני, אם יתעלם וימשיך בדרכו, זו ממש אכזריות... מה עושים?

אין הרבה זמן לחשוב. גם אין אפשרות לשאול מורה הוראה מה לעשות. לאחר מחשבה קצרה החליט כי "לא תוכל להתעלם" גובר על השיקולים. הוא ידע שמן הסתם האישה תודה לו על הרצון הטוב, אך תסרב בנימוס לבקשתו לסחוב עבורה את הסלים, לכן החליט לא לוותר על המצוה שנקרתה בדרכו.

בעיניים מושפלות ניגש אל האישה והציע לה לשאת עבורה את הסלים. להפתעתו, האישה נענתה ברצון והניחה אותם על הארץ.
הוא הרים אותם והחל לצעוד, תוך שהוא שואל את האישה: "לאן צריך להביא אותם?", אך האישה לא עונה...
הוא שב ושאל בקול רם יותר: "היכן להניח אותם?"
ואז הוא שומע את האישה משיבה לו בתמיהה: "מה קרה לך? זו אני!"
הוא נושא עיניו, ומתברר לו שזו אשתו!...
"אוי, באמת, לא שמתי לב!" הוא המום...
כמעט הניח את השקיות מיידו, ועל קצה לשונו כבר עמד המשפט האווילי: 'אם כך, בטח תוכלי כבר להסתדר בעצמך, כן?... אני מאחר לכולל'...
אך ברגע הבא הבין כי אדרבה, החסד מתחיל בבית!

כל מעשה שאדם עושה בתוך ביתו עם בני ביתו, וכונתו לחסד, ומתוך שמחה - הרי הוא זוכה לקיים מצוה!
עם מוטו זה צריך היהודי להתעורר בבוקר, ואתו צריך הוא לסיים את היום. "מבשרך אל תתעלם". "ועניי ביתך קודמים!"

(יחי ראובן)

השמחה הגדולה ביותר

סיפר **הגאון רבי אביעזר פילץ שליט"א**:
שמעתי מפי **רבנו הגרא"מ שך זצ"ל**, שהיה נוכח בביתו של **הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל** בשעה שהגיע ספרו "אחיעזר" מבית הדפוס, והיתה שמחה שורה עליו, באופן שאין לתאר במילים. ואז, לפתע, פנה רבי חיים עוזר אל הרב שך ואמר כדברים האלה: "מתחילה סברתי שהשמחה היותר גדולה שיכולה להימצא, היא כשזוכים להדפיס ספר אחיעזר, אבל היום אני יודע שעשיית טובה עם בן אדם, זו שמחה יותר גדולה!".

(איש לרעהו)

להקדיש זמן למען השלום

סיפר בנו של **'החפץ חיים' זצ"ל**, כי למרות שהדבר היקר ביותר לאביו היה הזמן, בכל זאת כאשר יהודי היה נזקק לעזרתו, ביטל לכך שעות. גם להשכין שלום בין איש לרעהו, ובין קהילות ומשפחות. לא פעם ארע שראה את אביו מטייל בחצר בית הכנסת שעה ארוכה עם אחד מבני הקהילה, כשידו על שכמו ומנסה לשכנעו להשקיע מריבה שהיתה לו עם רעהו.

(דוגמא מחיי אביו)

אם אנה יכול להיות זה - אנה יכול להיות אנה!

"זורק את חניכיו"

זה אליעזר שחינכו למצוות, והוא לשון התחלת כניסת האדם לאומנות שהוא עתיד לעמוד בה' (רש"י)
אמר **הגאון מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל**: מדבריו של רש"י יוצא מפורש, כי אין חינוך ילדים קרוי חינוך, אלא כשהם נשארים בחינוך זה 'שהוא עתיד לעמוד בה'. ואם מלמד אדם את בנו תורה בילדותו, ואיננו דואג יחד עם זה, שגם לכשיגדל יישאר יהודי בן תורה, הרי אין זה קרוי חינוך כלל ועיקרו! (מעשה של תורה)

הצ'ר מהארץ והפסח מהארץ

הם איומי ההווה.

סיפורנו התרחש בסוף שנת תשס"א, בבורו פארק שבארה"ב. מלבד השמות הבדויים, הסיפור אמיתי...

מר גרין ערך שיפוצים בדירתו. השיפוצים הנרחבים גרמו טרחה וטרדה לבני הבית.

בוקר אחד פגש מר גרין את הקבלן. הלה ביקש ממנו לשלם מקדמה על העבודה. ולכן ביקש מר גרין מאשתו שתסור לבנק ותוציא 20,000 במזומן, סכום אותו חסך במשך זמן רב, כדי לשלם לבעלי המקצוע.

הגברת נסעה אל הבנק, משכה את הסכום, אותו ספרה בדיוקנות, עטפה את השטרות בזהירות, בשקית ניילון, והכניסה אותם לתיק.

כיון שממילא נמצאה במרכז המסחרי, החליטה לנצל את ההזדמנות לקניות. כשחזרה הביתה, כבר הייתה השעה מאוחרת, גב' גרין סיפרה לבעלה על הקניות שערכה...

היכן המזומנים שהוצאת מהבנק?

היא הזדרזה להביא את תיקה, אך התמהמהה לשוב...

בעלה, שהמתין בדריכות, החל לדאוג, דאגותיו קבלו ממד רציני כשראה שאשתו שבה אחר זמן לחדר, חיוורת ורועדת. כמעט בלחישת סיפרה כי... התיק נעלם!

"נעלם?! נזעק בעלה. רק לא זה... לא יתכן.

"ילדים, בבקשה רוצו לחפש את התיק של אמא בכל הבית!"

הילדים המבוהלים התפזרו ברחבי הבית, חיפשו, חיטטו בכל פינה, הזיזו חפצים, הרימו כיסויים - אך הכסף לא נמצא...

"נסי להיזכר", ביקש בעלה "האם התיק היה בידך כאשר שבת הביתה". "זכור לי שבשובי אחזתי בידי חבילות ולא תיק, כלומר רוב הסיכויים שהתיק אבד במרכז המסחרי הסואן, ולפיכך הסיכויים למוצאו קלושים". לא נותר אלא להתפלל, וכל דעביד רחמנא לטב עביד.

כל בני המשפחה נצמדו לספרי התהילים והחלו לומר פרקי תהילים בכוונה רבה.

לפתע, צלצל הטלפון ומעבר לקו נשמע קול זר אשר ביקש לדבר עם הגב' גרין.

"ערב טוב שמי וילאם, רצוני לשאול האם אבד לכם תיק?"

"כן, ודאי תיק כחול עם מסמכים ומעטפה ובה כסף רב".

"ובכן אני מצאתי את התיק, נא אמרו לי מה הכתובת שלכם, כדי שאוכל להשיב לכם את התיק..."

לאחר כשעה דפיקה בדלת.

"שלום, שמי וילאם, האם זה התיק שאבד לך?"

"תודה רבה לכם!" אמרה גב' גרין כשקיבלה לידיה את התיק, "אך הואילו נא להמתין רגע קט!"

היא נכנסה לחדר צדדי, רוקנה את התיק מתוכנו, ובדקה היטב את תכולתו.

להפתעתה המושלמת הכסף במעטפה נמצא בשלימותו, לה היה חסר בו אף סנט אחד!

"במה אוכל להודות לכם?" שאלה בהתרגשות את הגוי שעמד מולה. "אינני מתכוון לקחת כסף או מתנה אחרת תמורת המציאה שלי", אמר,

"אם רצונכם לשלם לי - הייתי מעדיף תגמול מסוג אחר".

"מה בקשתך?"

"אני בסך הכל מבקש מכם ברכה. אמא שלי תמיד הייתה אומרת, שברכה של יהודי שווה הרבה יותר מכסף". כך, בפשטות. מפי גוי.

הם העתירו עליו ברכות אין ספור, איחלו לו מכל טוב שאפשר לאחל במושגים של גוי...

ויליאם הודה לבני משפחת גרין וסב על עקבותיו כדי לשוב לביתו.

מששב וילאם לביתו, נדהמה אשתו לראות את בעלה מתפתל מכאבים.

"מה קרה?" שאלה בבהלה.

"תקף אותי לפתע כאב בטן חזק". בקושי השיב לה. כאביו התעצמו. היא הביטה בו בתמהון, לא זכור היה לה שבעלה נתקף אי פעם בכאבי בטן... מוזר!

היא ניסתה לחשוב, שמא הוא אכל היום דבר מה שגרם לו לכך? אבל לא מצאה כל סיבה לכאבים הללו.

לפתע נזכרה בקורות היום. ההבעה שעל פניה הפכה להיות כעושה ובעיניה ניצוץ של מבט מרושע -

"הרי ביקשת ברכה מיהודים, הלא כן? כנראה זו הסיבה... הא לך ברכה בנוסח יהודי..."

"אל תאמרי כן!" זעק כשהוא מתפתל מיסורים, "אמא ודאי ידעה מה היא אומרת. ובמקום להתעסק בסברות שווא, מוטב לתקשרי לרופא!"

היא חייגה מיד לרופא וסיפרה לו על מצבו של בעלה.

"האם הוא יוכל להגיע אלי, למרפאה?"

"לא ולא, הוא אינו יכול אפילו לעמוד על רגליו, הוא מתפתל מכאבים, הוא חייב ביקור בית", השיבה האישה.

"לצערי לא אוכל להגיע הערב, יהיה עליכם להמתין עד הבוקר, אז אגיע אליכם מוקדם, עוד לפני שאני פותח את הקליניקה".

"עד מחר?" נדהם וילאם, "הרי הדבר עלול לגרום לי הפסד גדול של יום עבודה..."

אבל הרופא נותר בשלו, ונתן בינתיים מספר הוראות כדי להקל מעט על כאביו עד הבוקר.

ויליאם ביקש מאשתו להתקשר לבוס במקום עבודתו, לעדכן אותו במצב ולהודיע שמחר הוא לא יוכל להגיע לעבודה.

לאחר לילה של סבל, הגיע הבוקר, והוא המתין לרופא. הרופא עדיין לא הגיע, והדבר הפליא את ויליאם.

אלא שעד מהרה התבררה לו הסיבה והתבהרה התמונה כולה -

באותו בוקר קרסו מגדלי התאומים במנהטן!

אילולא אותה ברכה של יהודים, מן הסתם, הוא היה מגיע כדרכו לעבודה בקומה ה-89 של אחד המגדלים הללו...

כשכולו מצטמרר בסערת רגשות, התקשר ויליאם למשפחת גרין, סיפר על המאורע המופלא, ואמר:

"עתה אני יודע היטב שברכה של יהודים שווה הרבה יותר מכסף, היא שווה את כל החיים..."

"ואברכה מברכיך", אמר המדרש:

'כיון שבא אברהם, אמר הקב"ה: אינו דרך כבוד שאהיה אני זקוק לברך את בריותי, אלא הריני מוסר את הברכות לאברהם ולזרעו. וכל מי שקובעין בו ברכה, אני חותם על ידיהם'.

ס"ח קנייני התורה | משל האבות

"גדולה תורה, שהיא נותנת חיים לעושיה בעולם הזה ובעולם הבא"

סיפור משנותיו במזריטש, שימש **לגאון רבי אפרים ברודיאנסקי זצ"ל** סיסמת חיים.

פעם פסק מלבוא לסעוד אצל בעל הבית שנתן לו סעודת יומם.

כששאלוהו לפשר הדבר, גילה לבבו:

"ראיתי איך שמחתם לקראת סטודנט שנכנס לביתכם. מכך הבנתי שבואו לביתכם גורם הוא לכם הרגשת כבוד; ואילו את מזונותי כבן תורה אתם מספקים לי כדי לנחול טוב בעולם הבא..."

הווי אומר שאני מזכיר לכם את המוות.

אליבא דאמת, בן תורה משמש סמל לחיים - ולא זיכרון למוות, ואיך אוכל אפוא לכנוס בשעריכם?"

מנעי קולך מבכי

י"א בחשוון, יום פטירת רחל אמנו. מקום קבורתה בדרך אפרת היא בית לחם. לא זכתה רחל אמנו להיקבר במערת המכפלה בחברון יחד עם כל אמהות ואבות העולם, אלא בבואה עם יעקב מבית לבן מתה בדרך, ושם, על אם הדרך, קבר אותה יעקב אבינו, כיון שצפה ברוח הקודש שהגלויות יעברו דרך שם ותבקש עליהם רחמים.

ואכן, כשהגלה אותם נבוכזראדן, עברו שם.

יצאה רחל, בכתה וביקשה עליהם רחמים שנאמר:

"קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה, מאנה להינחם על בניה כי איננו. והקב"ה משיבה: "כה אמר ד', מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך נאום ד', ושוב מארץ אויב".

כשהעמיד מנשה פסל בהיכל, הלכו האבות והאמהות לפייס את ד' - ולא נתפייסו.

נכנסה רחל ואמרה לפניו: "רבונו של עולם, רחמיך מרובים מרחמי בשר ודם. והלא אני הנכנסתי צרתי לביתי - שיעקב עבד את אבי בשבילי, וכשבאתי להיכנס לחופה הכניסו את אחותי. ולא די ששתקתי, אלא מסרתי לה סימנים - אף אתה, אם הכניסו בניך צרתך בביתך, שתוק להם!"

אמר לה: "יפה לימדת סגוריא. יש שכר לפעולתך".

כל אימת שישראל נמצאים בצרה, מתעוררים רחמיה והם מעוררים רחמי שמים ולהושיעם, עד שתתקיים נבואת ירמיהו "ושבו בנים לגבולם".